

Ajankohtaista maatalous- ja ilmastopolitiikkaa

OPAL- Life

10.12.2018 Tampere

Birgitta Vainio-Mattila

Tavoitteita

KV:

- Pariisin ilmastosopimus (12.12.2015) - Vahvistaa maailmanlaajuisia ilmastotoimia: pitää keskilämpötilan nousu selvästi alle 2°C pyrkien kohti 1,5 °C, vahvistaa sopeutumiskykyä ja ilmastokestävyyttä, muuttaa rahoitusvirrat kohti vähähiilistä kehitystä; ensisijaisen tärkeää varmistaa ruokaturva ja lopettaa nälänhätä
- kaukokulkeutumisopimus - ammoniakki 2010 31 kilotonnia/vuosi; – 20 % 2005 → 2020

EU:

- päästökattodirektiivi 2016/2284 – ammoniakki 2010 31 kilotonnia/vuosi; – 20 % 2005 → 2020
- ilmaston kesäpaketti (20.6.2016) – taakanjako ja LULUCF; tavoitteet 2030 →päästökauppa – 43 % (2005), taakanjako – 30 % ja Suomi -39% verrattuna 2005 päästöihin
- energia-alan talvipaketti (30.11.2016) – biomassa kestävyyskriteerit energiakäytössä; rajoituksia muun muassa metsästä raivatuilla alueilla ja turvemailla tuotetun biomassan energiakäytölle

Kotimaiset:

- hallitusohjelma
- kansallinen energia- ja ilmastostrategia vuoteen 2030 (2016) – hallitusohjelma ja EU 2030 tavoitteet
- ilmastolaki (609/2015): keskipitkän aikavälin ilmastopoliittinen suunnitelma (Kaisu) – EU 2020 ja 2030 tavoitteet sekä - 80 % 1990 → 2050
- kansallinen vähähiilistrategia 2050 valmistelussa

Kysymys 1

- Suomi on sitoutunut kansainvälisellä ja EU- tasolla useisiin eri tavoitteisiin, pitääkö Suomen hoitaa oma osuutensa tavoitteista, vaikka kokonaisuudessa vaikutuksemme on hyvin pieni ilmastonmuutokseen ja ilmanlaatuun maailman laajuisesti ajatellen?

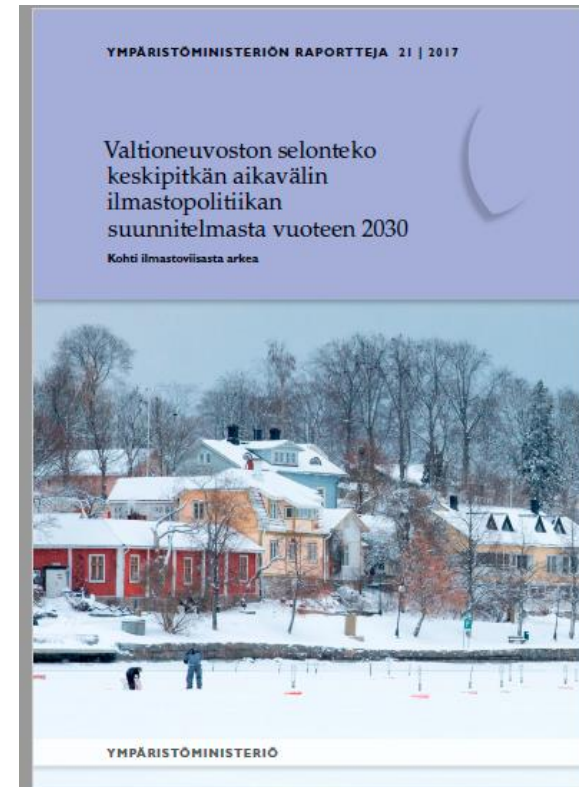
Energia- ja ilmastostrategia

- <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/79189>

Ilmastolaki - Kaisu

- <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/80703>

Ammoniakkitoimintaohjelma

- <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/160627>

Hillintätoimia

- Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma vuoteen 2030 (KAISU):
 1. Viljellään eloperäisiä maita monivuotisesti muokkaamatta
 2. Nostetaan pohjaveden pintaa säätösaloituksen avulla
 3. Kosteikkometsitetään eloperäisiä maita
 4. Metsitetään eloperäisiä maita
 5. Edistetään biokaasutuotantoa
 6. Edistetään maaperän hiilen lisäämistä ja säilyttämistä tutkimushankkeiden ja kokeilujen kautta
 7. Ravitsemussuositusten mukaisen syömisen ja ruokahävikin vähentämisen edistäminen

Sopeutumistoimia

- Maatalouden ilmastokestävyyttä tulee parantaa lisäämällä varautumista säävaihteluun ja ääri-ilmiöihin.
- Maatalouden tulee ennakoitua varautua sadannassa tapahtuviin vuoden ja kasvukauden aikaisiin muutoksiin vesitalouden hallintajärjestelmiä kehittämällä sekä syyskylvöisten viljelykasvien viljelyn laajentamisedellytyksiä parantamalla.
- Kasvintuhoojariskien mittava kasvu tulee rajoittaa.

Mitä jo tehdään?

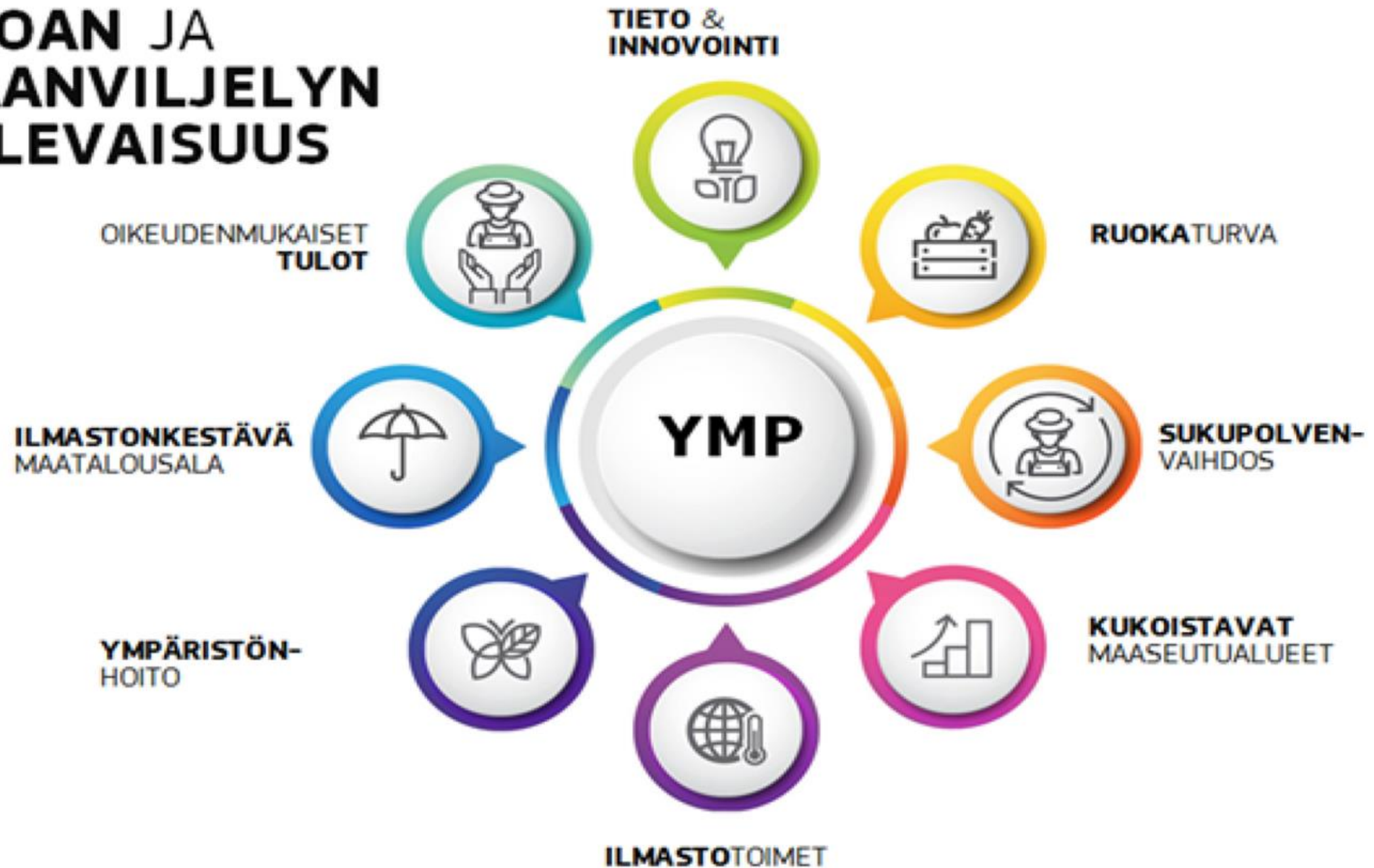
- Kasvinjalostus
- EU:n yhteinen maatalouspolitiikka
 - Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014-2020:
 - viisivuotinen viljelykiertosuunnitelma, peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys, kerääjäkasvit, ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen, lietelannan sijoittaminen peltoon, ympäristönhoitonurmet
 - EU:n suorat tuet
 - viherryttäminen, täydentävät ehdot (esim. pysyvän nurmen säännöt, kesantojen kasvipeitteisyys, sängen polttokielto)
 - Investointituet esim. säätösaloajitus
 - Neuvo 2020- järjestelmä

Kysymys 2

- Onko nykyisessä EU:n yhteisessä maatalouspolitiikassa olevat ilmastotoimet mielestänne riittäviä ja oikeita?

RUOAN JA MAANVILJELYN TULEVAISUUS

CAP–uudistuksen sisältö

- CAP:ille uusi arkkitehtuuri:
 - EU-tasolla päätettäisiin vain isot EU-tason tavoitteet ja yhteinen viitekehys politiikalle sekä tietyt EU-minimivaatimukset.
 - Jäsenmaalle enemmän valtaa päättää sen alueella sovellettavan tukikokonaisuuden sisällöstä, valvonnasta ja seurannasta.
 - Jäsenmaakohtainen strateginen suunnitelma (kattaa molempien pilareiden toimenpiteet), jonka komissio hyväksyy. Suunnitelma sisältäisi maakohtaiset tavoitteet ja saavutettavat tulokset ja toimenpiteet tuloksiin pääsemiseksi.
 - Komissio seuraa jäsenmaiden tavoitteiden ja tulosten saavuttamista mm. indikaattoreiden avulla, jäsenmaat viljelijöitään. Nykyistä vähemmän komission tarkastuksia tilatasolla.

CAP-toimenpiteet

- Monia nykyisiä CAPin toimenpiteitä voisi uudessa mallissa jatkaa
 - Mm. tuotantosidonnaiset tuet, perustuki, nuorten viljelijöiden lisätuki, ympäristö- ja ilmastokorvaukset, luomukorvaukset jne
- Uutta pakollinen panostus riskienhallintaan
- Pakollinen tukikatto ja uudelleenjakotuki isoilta pienille tiloille
- Ympäristö- ja ilmastonäkökulmaa vahvistettaisiin
 - Jäsenmaille pakollinen I pilarin eko-järjestelmä
 - Uuden ehdollisuuden tiukemmat ympäristövaatimukset (kuten turvemaiden suojeleminen, viljelykierto, paljaan maan kielto herkkinä aikoina, ravinnetyökalu)
 - 30 % CAP-rahasta pitäisi olla ympäristö- tai ilmastositonnaista
- Toimeenpanossa fokus sääntöjen seurannasta tulosten saavuttamiseen

CAP –uudistus / plussat ja miinukset

- Positiivista:
 - jäsenmaille lisää valtaa olosuhteidensa huomioon ottamiseen
 - strateginen suunnitelma – Suomikin on esittänyt molemmat pilarit kattavaa mallia
 - nuorten viljelijöiden tukeminen, panostus innovaatioihin, uuteen teknologiaan
 - tuotantoon sidotut tuet mahdollisia lähes samaan tapaan kuin kuluvalle kaudella
 - mahdollisuus yksinkertaistamiseen (valvonnat, sanktiot, tukioikeuksista luopuminen).
- Ongelmakohtia:
 - rahoitus Suomen maataloudelle ja maaseudun kehittämiseen alenisi, II pilarissa merkittävästi
 - tilakohtainen tukikatto vaikuttaisi erityisesti Etelä-Suomen kotieläintiloihin tuotantosidonnaisten tukien suuren määrän johdosta
 - valvonnan toteutus, kun siirrytään seuraamaan tavoitteita ja saavutettavia tuloksia, indikaattorit?

Kansallinen CAP-jatkovalmistelu 2018-

- Jatkossa CAP-strategiaryhmä + kolme substanssityöryhmää (maatalous, maaseutu, elintarvike)+ hallintomallityöryhmä (+ Ahvenanmaa)
- Alueellisia CAP-infotilaisuuksia alkuvuodesta alkaen, lisäksi runsaasti muuta CAP-viestintää
- Suomen CAP-suunnitelman jatkovalmistelu:
 - Neuvoston työryhmät käynnistyivät kesäkuussa
=> CAP-säädösesitysten sisältö tarkentuu
 - Kansalliset työryhmät, työpajat ja kuulemiset käyntiin syksyllä
 - Pohjatyö kansalliseen valmisteluun MMM:n ruokaosastolla
 - CAP-suunnitelman sisällön valmistelu 2018-2019
 - CAP-suunnitelma komissioon hyväksyttäväksi vuoden 2020 alkuun mennessä

Työpajoja ja keskustelutilaisuuksia joulukuu/2018-huhtikuu/2019

Tarkoitus:

- Kerätä sidosryhmiltä tietoa siitä, missä asioissa nykyinen CAP on onnistunut ja missä epäonnistunut
- Koota tarpeita ja ideoita siitä, millä CAP:n toimilla voidaan vastata CAP:n tavoitteisiin vuonna 2021 alkavalla rahoituskaudella.
- Laajentaa CAP-uudistuksen valmistelun asiantuntemusta ja lisätä sidosryhmien osaamista uudistuksen sisällöstä
- Lisäksi työpajoissa käsitellään vaihtoehtoisia esityksiä CAP-suunnitelmaan sisällytettävistä toimenpiteistä.

Huomioitava tavoite tukijärjestelmien yksinkertaistamisesta ja tuloksellisuudesta!

Ilmoittautumisaika oli marraskuun lopussa, ilmoittautuneita yli 800 - kutsut mukaan valituille tulossa lähiaikoina

Mitä ja miten tuotamme tulevaisuudessa?

- Tavoitteena on tuottava, kannattava ja kestävä ruokajärjestelmä
- Materiaalitehokas – ravinteet kiertoon, sivuvirrat hyötykäyttöön
- Pellon kasvukunnon ja maaperän puhtauden säilyttävä toiminta
- Energiatehokas
- Sitkeä ja joustava – sopeutuva
- Monia ekosysteemipalveluja tuottava ja niistä myös korvauksen saava

Mitä tuotamme tulevaisuudessa?

- Myöhäisemmät ja satoisammat lajit ja lajikkeet – kevätvehnä, rapsi
- Syyskylvöiset ja monivuotiset kasvit – syysrapsi – talviaikainen kasvipeitteisyys - talvehtimisolot?
- Laajentuminen pohjoisemmaksi - vehnä, öljykasvit ja palkokasvit
- Nurmi – Suomessa edulliset kasvuolot, hillintätoimi erityisesti turvemaidilla, maaperän hiilen lisääjä, rehuksi – myös yksimahaisille?, biokaasuksi – kestävyys?
- Mitä tulevaisuudessa tuotammekin – tulee tuotannon olla toimijoille kannattavaa ja tuotteille olla toimivat markkinat ml. kuluttajat

Kiitos!

Birgitta Vainio-Mattila

birgitta.vainio-mattila@mmm.fi

Puh. 040 508 3437